

Uchwała nr 24/III/2024

Rady Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego

z dnia 24 marca 2024 roku

w sprawie: nadania mgr Idze Regule-Szeląg stopnia naukowego doktora

w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne

Działając na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1789), w związku z art. 179 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1669 ze zmianami) i § 62 ust. 1 pkt 1 Statutu UJ z dnia 29 maja 2019 r., Rada Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego po zapoznaniu się z pełną dokumentacją sprawy, w tym recenzjami oraz uchwałą Komisji doktorskiej zawierającą projekt uchwały o odmowie nadania stopnia doktora, uchwała co następuje:

§ 1

Odmawia się nadania Idze Regule-Szeląg stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ
Prof. dr hab. Piotr Tuleja
/ – – – /

Uzasadnienie

Przewód doktorski Igi Reguły-Szeląg został wszczęty 25.06.2018 r. W związku z zmianami normatywnymi podstawą określenia prawnych ram postępowania w przedmiocie nadania stopnia doktora był przepis art. 179 ust. 1 ustawy z 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018, poz.1669 ze zmianami), przesądzający, iż z uwagi na datę wszczęcia przewód doktorski powinien być prowadzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1789, dalej jako „ustawa”) oraz wydanych do tej

ustawy aktów wykonawczych obowiązujących w dniu wszczęcia postępowania. Zgodnie z art. 179 ust. 3 pkt 1 ustawy z 3 lipca 2018 r. nadanie stopnia po dniu 30 kwietnia 2019 r. następuje w dyscyplinie określonej w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2202). Zgodnie z art. 178 ust. 1 pkt 1 ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023, poz. 742 z późn. zm.) oraz § 62 ust. 1 pkt 1 Statutu Uniwersytetu Jagiellońskiego uprawnionym do nadania stopnia naukowego doktora jest Rada Dyscypliny Nauki prawne UJ.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4 ustawy stopień doktora może zostać nadany osobie, która posiada tytuł zawodowy magistra, zdała egzaminy doktorskie w zakresie określonym przez radę jednostki organizacyjnej, przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską, zdała egzamin z nowożytnego języka obcego lub posiada certyfikat potwierdzający znajomość nowożytnego języka obcego.

Iga Reguła-Szeląg przygotowała i przedstawiła rozprawę doktorską pt. „*Cyberprzemoc wobec kobiet. Problemy prawne i kryminologiczne*”. Promotor rozprawy śp. dr hab. Wojciech Dadak wydał pozytywną opinię na temat przygotowanej rozprawy. Powołane przez Radę Dyscypliny Nauki prawne UJ recenzentki w osobach dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK i dr hab. Olgi Sitarz, prof. UŚ przesłały swe recenzje. Recenzja dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz, prof. UMK w swej konkluzji stwierdzała, że recenzowana rozprawa doktorska spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim przez przepisy. Druga recenzentka dr hab. Olga Sitarz, prof. UŚ stwierdziła, że recenzowana rozprawa doktorska nie może zostać pozytywnie oceniona. Komisja doktorska na swym posiedzeniu w dniu 5.12.2022 r. po zapoznaniu się z recenzjami postanowiła zwrócić się do Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ o powołanie trzeciego recenzenta.

Rada Dyscypliny Nauki prawne UJ przychyliła się do tego wniosku i powołała trzeciego recenzenta w osobie dr hab. Dąmmary Woźniakowskiej-Fajst, prof. UW. Dr hab. Dąmmary Woźniakowska-Fajst, prof. UW przesłała recenzję rozprawy doktorskiej i w konkluzji swej recenzji stwierdziła, że rozprawa nie spełnia kryteriów o których mowa w ustawie, a zatem nie może stanowić podstawy do nadania stopnia doktora. W dniu 3.04.2023 r. Komisja doktorska po analizie trzech recenzji oraz po dyskusji na podstawie tajnego głosowania (7 głosów za, 6 głosów przeciw, 1 głos wstrzymujący się) podjęła uchwałę, w której stwierdza, że nie przyjmuje rozprawy doktorskiej i nie dopuszcza do jej publicznej obrony. Jednocześnie biorąc pod uwagę, iż w głosowaniu Komisji doktorskiej nie został spełniony wynikający z przepisów prawa warunek, tj. za podjęciem tej uchwały o przyjęciu i dopuszczeniu nie głosowała bezwzględna większość członków Komisji doktorskiej, Komisja doktorska zwróciła się do Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ o podjęcie

ostatecznej decyzji w sprawie przyjęcia i dopuszczenia do publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr Igi Reguły-Szeląg, jako jedynemu podmiotowi uprawnionemu do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy.

Rada Dyscypliny Nauki prawne UJ uchwałą nr 63/IV/20203 z dnia 24.04.2023 r. przyjęła rozprawę doktorską Igi Reguły-Szeląg pt. „Cyberprzemoc wobec kobiet. Problemy prawne i kryminologiczne” i dopuściła ją do publicznej obrony.

Obrona rozprawy doktorskiej odbyła się przed Komisją w dniu 18.09.2023 r. Komisja po przeprowadzeniu publicznej obrony oraz po odbyciu narady w głosowaniu tajnym (2 głosy za nadaniem, 7 głosów przeciw nadaniu, przy 1 głosie wstrzymującym się) nie przyjęła publicznej obrony rozprawy doktorskiej i postanowiła przedstawić Radzie Dyscypliny Nauki prawne UJ projekt uchwały o odmowie nadania Idze Regule-Szeląg stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne, ze specjalnością kryminalistyka.

Rada Dyscypliny Nauki prawne UJ na posiedzeniu w dniu 29.01.2024 r. głosowała projekt uchwały Komisji doktorskiej w sprawie odmowy nadania stopnia doktora Idze Regule-Szeląg. W oparciu o wynik głosowania (9 głosów za odmową nadania stopnia, 7 głosów przeciw odmowie nadania stopnia, 5 głosów wstrzymujących się) wobec niezyskania bezwzględnej większości głosów nie podjęła uchwały o odmowie nadania stopnia doktora Idze Regule-Szeląg. Uchwała ta nie była też uchwałą o nadaniu stopnia doktora w rozumieniu art. 14 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789).

Rada Dyscypliny Nauki prawne UJ na posiedzeniu w dniu 4.03.2024 r. ponownie zajęła się sprawą nadania stopnia doktora Idze Regule-Szeląg. W głosowaniu nad projektem uchwały w sprawie nadania stopnia doktora wynik głosowania był następujący: 10 głosów za nadaniem, 8 głosów przeciw nadaniu, 3 głosy wstrzymujące się.

Przed głosowaniem uchwały w sprawie nadania stopnia naukowego doktora Idze Regule-Szeląg Rada Dyscypliny przeprowadziła debatę poświęconą ocenie przedłożonej rozprawy doktorskiej, analizie recenzji, ze szczególnym uwzględnieniem uwag krytycznych i polemicznych zawartych we wszystkich recenzjach, konfrontowanych ze wskazanymi w recenzjach pozytywnymi elementami rozprawy, a także zapisom zawartym w protokole z posiedzenia Komisji ds. przeprowadzania publicznej obrony. Rozważania prowadzone przez Członków Rady Dyscypliny poprzedzone zostały szczegółowym sprawozdaniem przewodniczącego Komisji ds. przeprowadzania publicznej obrony rozprawy doktorskiej przygotowanej przez Panią mgr Ige Regułę-Szeląg prof. dr hab. Piotra Kardasa. Sprawozdanie odnosiło się przede wszystkim do tych okoliczności, które nie zostały w sposób detaliczny zreferowane w protokole z posiedzenia, stanowiły jednak kontekst ocen dokonywanych przez Członków Komisji. Referat

przewodniczącego otwierał serię pytań Członków Rady Dyscypliny, ukierunkowanych na wyjaśnienie szeregu kwestii szczegółowych odnoszących się do struktury rozprawy, zawartości treściowej, formułowanych przez Doktorantkę hipotez badawczych, wykorzystywanej metodologii, warstwy erudycyjnej, wreszcie elementów nowości zawartych w ocenianej rozprawie doktorskiej. Debata Rady Dyscypliny ogniskowała się wokół wszystkich wymienionych elementów. W zakresie przedmiotu analiz zawartych w przedłożonej dysertacji, struktury prowadzonych w niej wywodów, kompletności i adekwatności sformułowanych hipotez badawczych wreszcie rozważań odnoszących się do potwierdzenia lub falsyfikacji sformułowanych hipotez, stwierdzono, iż jakkolwiek rozprawa odnosi się do istotnego współcześnie zagadnienia cyberprzemocy wobec kobiet analizowanego z perspektywy problemów prawnych oraz kryminologicznych, dotknięta jest istotnymi mankamentami. Po pierwsze samo ujęcie tematu badań zdaje się sugerować, że przedmiotem rozważań Doktorantka uczyniła zagadnieniami przejawów przemocy wobec kobiet ujawniających się w przestrzeni cyfrowej. Analizę wyznaczać miały uzupełniająco wskazane w tytule dysertacji problemy prawne i kryminologiczne. Innymi słowy rozprawa z perspektywy tytułu miała poświęcona dającym się poznać za pomocą metod wykorzystywanych w kryminologii lub kryminalistyce przejawom przemocy wobec kobiet w cyberprzestrzeni w kontekście związanych z nimi problemów prawnych i kryminologicznych. Taki sposób ujęcia zagadnienia badawczego sprawia, iż znaczącą rolę odgrywają w rozprawie hipotezy badawcze oraz zasadnicze cele, których realizacji poświęcona została dysertacja. Na tym poziomie rozprawa wykazuje jednak poważne mankamenty, nie zawiera bowiem, co akcentuje się także w zakończonej pozytywną konkluzją recenzji, w zasadzie żadnych wyodrębnionych i uporządkowanych strukturalnie hipotez. Brak tego elementu nie tylko istotnie utrudnia lekturę rozprawy, ale w znacznym stopniu ogranicza o ile wręcz nie uniemożliwia dokonanie oceny, czy a jeśli tak to w jakim zakresie i w odniesieniu do jakich badanych aspektów, prowadzone w rozprawie analizy pozwoliły na przedstawienie klarownych konkluzji. Powyższy mankament ma zatem nie tylko strukturalną naturę, lecz jest nierozdzielnie związany z merytoryczną zawartością rozprawy. Podobne zastrzeżenia praca doktorska wywołuje na płaszczyźnie metodologicznej. Sygnalizowanej w tytule aspekty prawne i kryminologiczne wskazują, że zamieszczone w dysertacji analizy prowadzone powinny być w oparciu o metody wykorzystywane we współczesnej kryminologii, a także karnistyce. Położenie akcentów na przejawy przemocy wobec kobiet w cyberprzestrzeni sugeruje, że na płaszczyźnie kryminologicznej Doktorantka powinna wykorzystywać metody badań empirycznych, uzupełniane analizami odwołującymi się do metod stosowanych w kryminologii teoretycznej. Wszak z jednej strony przedmiotem analiz zawartych w rozprawie są zagadnienia związane z przejawami przemocy wobec kobiet w środowisku cyfrowym, z drugiej takie formy oddziaływania, które generują określonego rodzaju problemy kryminologiczne. Właściwie ujęcie tej części problematyki rozprawy

wymagało odwołania się do obu obszarów, tj. metod stosowanych w kryminologii empirycznej oraz metod wykorzystywanych w analizach teoretycznych prowadzonych przez kryminologów. Zasadne było także poświęcenie tej problematyce wyodrębnionego fragmentu rozprawy. Przedstawiona dysertacja w obu obszarach rozczarowuje. Na mankamenty metodologiczne wskazuje obie negatywne recenzje pracy doktorskiej. Należy zaznaczyć, że metodologiczne wady dysertacji w żadnym zakresie nie zostały zniwelowane w trakcie publicznej obrony. Obie recenzentki podkreślały krytyczne uwagi dotyczące sfery metodologii. W ramach trwającej ponad cztery godziny publicznej obrony Doktorantka nie przedstawiła kompleksowego stanowiska stwarzającego podstawę do uznania, iż mimo braku stosownych wywodów w rozprawie, opanowała na poziomie satysfakcjonującymi metodologię badań kryminologicznych. Zastrzeżenia odnoszące się do wykorzystywanych metod przekładają się na uwagi krytyczne dotyczące aspektów empirycznych rozprawy. W tym zakresie podkreślić należy brak klarownych kryteriów doboru analizowanych przejawów przemocy wobec kobiet w cyberprzestrzeni, przesłanki dokonywanych przez Doktorantkę ocen, wreszcie sposób wyprowadzania wniosków o charakterze ogólnym. Zastrzeżenia tego samego rodzaju, tj. odnoszące się do wykorzystywanych metod oraz przyjmowanego sposobu aplikacji ustaleń dokonywanych w karnistyce odnoszą się do karnoprawnej części dysertacji. W tym obszarze także zabrakło wskazania na określone podejścia teoretyczne lub dogmatyczne, a także koncepcję wykorzystywania ustaleń zaczerpniętych z karnistyki w analizach prowadzonych w rozprawie. W krytycznej recenzji zarzucono Doktorantce nie tylko swoistą nonszalancję metodologiczną, ale także brak konsekwencji w podejściu do analizowanych zagadnień przejawów przemocy wobec kobiet z perspektywy normatywnej. Wskazano także na istotne błędy ujawniające się na poziomie wykładniczym, a więc związane z metodą formalno-dogmatyczną wykorzystywaną w prawie karnym. Należy dodać, że również w tej sferze Doktorantka nie przedstawiła podczas publicznej obrony stanowiska pozwalającego uznać, że opanowała w dostatecznym stopniu metodologię wykorzystywaną w prawie karnym oraz dysponuje kompetencjami do jej twórczego wykorzystywania w rozprawie zawierającej zarówno analizy z zakresu kryminologii, jak i prawa karnego. Podsumowując ten aspekt oceny przedstawionej rozprawy doktorskiej można konstatować, że nie spełnia ona na płaszczyźnie metodologicznej wymogów stawianych tego typu opracowaniom.

Krytyczne oceny przedstawiono w ramach prowadzonej debaty także w odniesieniu do całościowo postrzeganej warstwy merytorycznej rozprawy. Przy czym podstawą negatywnych uwag i konstatacji było nie tylko sygnalizowane powyżej pominięcie sformułowania klarownych hipotez badawczych, ale także sposób prowadzenia analizy, odwołujący się niejednokrotnie do intuicji związanych z przemocą wobec kobiet w sferze cyfrowej, niepopartych analizami mającymi charakter naukowy.

W ramach oceny dokonywanej przez Radę Dyscypliny znaczącą wagę przywiązywano do stanowisk prezentowanych przez Członków Komisji ds. publicznej obrony. Z uwagą analizowano te wypowiedzi tych Członków Komisji, którzy dostrzegając rozmaite mankamenty dysertacji, wskazywali jednak na satysfakcjonujący przebieg publicznej obrony, ogólną erudycję Doktorantki oraz umiejętny sposób udzielania odpowiedzi na nad wyraz szczegółowe i liczne pytania. W ocenie Rady Dyscypliny na ogólną negatywną ocenę dysertacji miały jednak wpływ zasadnicze mankamenty dzieła, których nie można było skorygować w ramach publicznej debaty prowadzonej w trakcie obrony. Dokonując kompleksowej oceny przedłożonej dysertacji doktorskiej oraz przebiegu publicznej obrony Rada Dyscypliny uznała, że wskazane wyżej zastrzeżenia: metodologiczne, koncepcyjne, strukturalne i merytoryczne rozprawy przesądzają, iż nie spełnia ona określonych we wskazanych powyżej jako normatywna podstawa oceny rozprawy wymogów na poziomie minimalnym. Stąd też nie deprecjonując elokwencji doktorantki a także z uwagą analizując te głosy Członków Komisji, które wskazywały na możliwość uznania rozprawy za spełniającą wymogi określone w przepisach prawa, Rada Dyscypliny ostatecznie większością głosów uznała, iż z powodów merytorycznych rozprawa doktorska Pani mgr Idy Reguła-Szeląg nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa oraz konkretyzowanych zgodnie z powszechnie obowiązującym paradygmatem naukowym, co stanowiło podstawę do przyjęcia uchwały o odmowie nadania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne ze specjalnością kryminologia.

Wobec nieuzyskania bezwzględnej większości głosów w sprawie nadania stopnia doktora Idze Regule-Szeląg, podjęcie przez Radę Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego uchwały o odmowie nadaniu w/w stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne, ze specjalnością kryminologia jest uzasadnione.

Niniejsza uchwała jest nieostateczna. Od niniejszej uchwały przysługuje Stronie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Rady Doskonałości Naukowej odwołania, za pośrednictwem Rady Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego. Odwołanie należy złożyć w Dziekanacie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Gołębia 24, 31-007 Kraków lub przesłać pod wskazany adres z zachowaniem ww. terminu. Można złożyć je w innych formach wskazanych w art. 63 k.p.a.

Zgodnie z art. 127a § 1 i § 2 k.p.a. w trakcie biegu terminu do jego wniesienia Strona może zrzec się prawa do wniesienia środka odwoławczego, zaś z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania uchwała staje się ostateczna i prawomocna. Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania należy wnieść do Rady Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego.